

Arbeidsprogram 2019

Rognlivatnet, Foto: Amund Kleist Godal

Innhold

Viktige føringer for Arbeidsprogrammet 2019.....	3
Saltenstrategiene 2016 – 2020 «Sammen gjør vi Salten til en attraktiv vekstregion»	3
Friluftsrådernes Landsforbund, prinsippprogram	3
Nordland fylkeskommune, samarbeidsavtale, folkehelse.....	3
Bærekraft	3
Arbeidsområder for Salten Friluftsråd 2019.....	4
1 Pedagogisk utviklingsarbeid.....	4
1.1 Skole og barnehage	4
1.1.1 Robuste Salten-onga: Helsefremmende barnehage.....	4
1.1.2 Robuste Salten-onga: Helsefremmende skole.....	4
1.1.3 Helsefremmende skole	5
1.1.4 Forsøk med friluftslivsfag, Knut Hamsun videregående skole	5
1.1.5 Full Fræs i Nordland.....	6
2 Mestring	6
2.1 Holdning, kunnskap og ferdigheter	6
2.1.1 FriluftSMIL.....	6
2.1.2 Basecamp Salten.....	7
2.1.3 Friluftsskoler	7
2.1.4 Kurs i ulike grunnleggende friluftslivsferdigheter	8
2.2 Elektronisk turinformasjon.....	8
2.2.1 GodTur.no	8
2.2.2 TellTur og 55 forførende friluftsmål	9
2.2.3 Egen nettside www.salten.no/friluftsradet og sosiale medier.....	9
2.3 Turbøker, kart og turkort.....	10
2.3.1 Revisjon/nyutgivelse av turbøker i Salten	10
2.3.2 Tur- og friluftskart	10
2.3.3 Turkort.....	11
3 Tilrettelegging og arealforvaltning	11
3.1 Tilrettelegging.....	11
3.1.1 Sykkel i Salten.....	11
3.1.2 FantaSTI/Barna turløyper	12
3.2 Arealforvaltning	12
3.2.1 Helhetlig plan for friluftslivets ferdselsårer	12
3.2.2 Kartlegging og verdisetting av friluftsområder	13
3.2.3 Sikring av eiendommer til friluftslivsformål	13
3.3 Høringsuttalelser	13
3.3.1 Regionale (Salten) og lokale planer	14
3.3.2 Nasjonale og fylkeskommunale planer/reguleringer	14
4 Mindre oppgaver	14
5 Øvrige oppgaver som kan gjennomføres ved behov og kapasitet.....	14
6 Administrasjon - arbeidstidsbruk.....	15
6.1 Ansatte ressurs	15
6.2 Fordeling tidsressurs på oppgaver	15

Viktige føringer for Arbeidsprogrammet 2019

Saltenstrategiene 2016 – 2020 «Sammen gjør vi Salten til en attraktiv vekstregion»

Saltenstrategiene er Salten Regionråds overordna strategiplan. Hovedmålet for strategiplanen er « Vi skal skape verdier som bidrar til trivsel og velferd i Salten og nasjonalt, ved å være en attraktiv og konkurransekraftig region i vekst»

Salten friluftsråd er et fast underutvalg av Salten Regionråd. Salten friluftsråd vil derfor synliggjøre hvordan Salten friluftsråd kan bidra til realisering av mål i Saltenstrategiene.

For å realisere hovedmålet er det definert tre fokusområder som det skal satses ekstra på i Salten. Dette er:

A. *Attraktive Salten*

Mål: Fremme Salten som en attraktiv region å bo, arbeide, drive næring i – og besøke

B. *Kunnskapsbasert næringsutvikling*

Mål: Bidra til å øke verdiskaping og sysselsetting, som gir et mer konkurransedyktig næringsliv

C. *Infrastruktur*

Mål: Styrke naturlige bo- og arbeidsområder, og Saltenregionen som et helhetlig servicemarked

I arbeidsprogrammet er det poengtert hvilke av disse pkt. tiltakene svarer på.

Mer om Saltenstrategiene finner du [her](#).

Friluftsrådenes Landsforbund, prinsippprogram

Salten friluftsråd er medlem i Friluftsrådenes landsforbund (FL) og har gjennom det forpliktet seg til å følge FLs prinsippprogram. Hovedmålet er å arbeide for at alle skal få mulighet til friluftsliv som helsefremmende, trivselsfremmende og miljøvennlig aktivitet. FL arbeider for de interkommunale friluftsrådene, ivaretar samarbeidet med sentrale myndigheter og organisasjoner og arbeider for gode økonomiske vilkår i friluftsarbeidet. De arbeider for å fremme friluftslivets egenverdi og plass i samfunnet, allemannsretten, friluftsliv som del av miljøvernarbeidet, friluftsliv i barnehage og skole, friluftsliv i folkehelsearbeidet, friluftsliv som kulturarv og universelt friluftsliv.

Hele prinsippprogrammet kan du lese [her](#):

Nordland fylkeskommune, samarbeidsavtale, folkehelse

Salten friluftsråd har undertegnet samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune angående folkehelsesatsing. Avtalen har betydning for årlig administrasjonsstøtte fra fylkeskommunen.

Avtalen gir også prioritet til midler til tyngre prosjekt/innsats på sentrale satsingsområder.

Gjeldende plan er Regional folkehelseplan Nordland 2018-2025.

For prosjekter som har direkte finansiering med bakgrunn i handlingsplanen, er dette nevnt spesielt.

Handlingsplan for folkehelse kan dere lese [her](#).

Bærekraft

Bærekraft skal være et bærende element i Salten friluftsråd sitt virke. Innen friluftsliv er det spesielt transport, utstyr og slitasje som er utfordrende elementer. Friluftsrådet skal søke å redusere/minimerer fottavtrykket både i prosjektgjennomføring og resultatene av de arbeidene friluftsrådet er involvert.

Arbeidsområder for Salten Friluftsråd 2019

1 Pedagogisk utviklingsarbeid

1.1 Skole og barnehage

1.1.1 *Robuste Salten-onga: Barnehage*

Kort beskrivelse

Basert på erfaringer fra prosjekt Ut er in – barnehage, viderefører Salten Friluftsråd satsingen på helsefremmende barnehager. Satsningen skjer i nært samarbeid med Nordland fylkeskommune, RKK Salten og medlemskommunene. I år går folkehelsemidlene direkte fra NFK til kommune og det er derfor innført egenbetaling for at satsningen skal kunne videreføres. Pr. 2018 er alle Salten-kommunene med i satsingen, bortsett fra Saltdal kommune. Det er oppnevnt totalt 10 pilotbarnehager. I 2019 planlegger SF å utvide antall pilotbarnehager, slik at hver kommune har 2 – 3 stk.

Forankring av tiltaket

Tiltaket er forankret i Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025 målområde 5 og i kommunenes samarbeidsavtale om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene og i friluftsrådenes landsforbundsprinsippprogram (prinsipp nr. 4 og 7).

Vurdering av bærekraft

Gjennom å styrke barns oppvekstvilkår slik at de er bedre rustet til å mestre livets utfordringer vil sikre en bærekraftig samfunnsøkonomi. Prosjektet krever at SF besøker barnehagene ved behov og at pilotbarnehagene møter 1. gang i året på Storjord i Saltdal. Dette vil medføre noe bruk av bil.

Finansiering

Egenfinansiering 10 000,- pr. kommune og tilskudd fra miljødirektoratet via FL gjennom satsningen læring i friluft.

I perioden skal Salten Friluftsråd:

- lede tiltaket Robuste Salten-onga i nært samarbeid med RKK Salten og Nordland fylkeskommune
- gjennomføre 2-dagerssamling for pilotbarnehagene i samarbeid med tilsvarende nettverk i regi av Polarsirkelen friluftsråd
- arbeide spesielt med idé- og aktivitetshefte knytta til ny rammeplan for barnehagen.
- Videreføre satsingen på hengekøyer, spesielt bruk av hengekøyer for de minste barna som normalt sover litt i løpet av barnehagedagen.
- følge opp forslag til tema og satsinger som framkommer i nettverket
- følge opp enkeltbarnehager og enkeltkommuner etter behov
- formidle og drøfte barnehagesatsing i Friluftsrådenes Landsforbunds nettverk "Læring i friluft"
- bidra til å implementere "helsefremmende barnehager", jfr anbefaling fra Nordland fylkeskommune
- ha oppfølgende kontakt med administrativ barnehageledelse i deltakende kommuner

1.1.2 *Robuste Salten-onga: Skole*

Kort beskrivelse

Bidra i utviklings- og stimulerings tiltak basert på erfaringer fra prosjektene Ut er in og Ut er in – ung. Overordnet mål i arbeidet rettet mot skolen er mer og bedre uteaktivitet, samt at barn og unge skal kunne lære og beherske de grunnleggende friluftsferdighetene.

Forankring av tiltaket

Tiltaket er forankret i Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025 målområde 5 og i kommunenes samarbeidsavtale om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune. Tiltaket

er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene og i friluftsrådenes landsforbundsprinsippprogram (prinsipp nr. 4 og 7).

Vurdering av bærekraft

Gjennom å styrke barns oppvekstvilkår slik at de er bedre rustet til å mestre livets utfordringer vil sikre en bærekraftig samfunnsøkonomi. Prosjektet krever at SF besøker skoler for å holde kurs ved behov.

Finansiering

Tilskudd fra miljødirektoratet via FL gjennom satsningen læring i friluft.

I perioden skal Salten Friluftsråd:

- stimulere til utvikling og anvendelse av det kart- og nettbaserte pedagogiske verktøyet "Stedsbasert læring», så snart teknisk løsning er god
- Kurs i grunnleggende friluftserfaringer
- bidra med gjesteforelesninger og innledninger der og når det er aktuelt
- delta i "læring i friluft"-nettverk i regi av Friluftsrådenes Landsforbund

1.1.3 *Helsefremmende skole*

Kort beskrivelse

Bidra til samarbeidsprosjektet med Helsefremmende skoler i Nordland i samarbeid med Nordland fylkeskommune og Gjensidigestiftelsen. Dette innebærer både prosjektledelse og kursgjennomføring

Forankring

Arbeidet er forankret i årsmøtet. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B Saltenstrategiene. Arbeidet er oppfølging av tiltak i NFK sin handlingsplan for folkehelse pk. 5.1 og i FLs prinsippprogram pk. 7 og 8.

Finansiering

Arbeidet er fullfinansiert med tilskudd fra NFK og Gjensidigestiftelsen. Avklaring om finansiering av arbeidet i 2019 blir avklart medio desember 2018. Blir ikke arbeidet fullfinansiert også i 2019 vil det ikke kunne gjennomføres. NFK har bevilget sin del og Gjensidigestiftelsen har via telefon og e-post bekreftet vilje til fullfinansiering også i 2019.

Vurdering av bærekraft

God helse for alle elever vil bidra både til å sikre en bærekraftig samfunnsøkonomi og en befolkning som har gode liv og kan bidra til verdiskaping og samfunnsutviklingen i alle lokalsamfunn. Prosjektet krever besøk/kurs hos hver enkelt skole. Dette vil i prosjektperioden medføre mye bruk av fly og bil. Bærekraftregnskap forventes likevel å vise stort overskudd etter endt prosjektperiode.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- bidra med prosjektledelse og kurs i prosjektet Helsefremmende skole
- stimulere til utvikling og anvendelse av det kart- og nettbaserte pedagogiske verktøyet "Stedsbasert læring», så snart teknisk løsning er god
- bidra med gjesteforelesninger og innledninger der og når det er aktuelt
- lede arbeidsgruppa for helsefremmende skoler i Nordland nedsatt av Folkehelsealliansen Nordland.

1.1.4 *Forsøk med friluftslivsfag, Knut Hamsun videregående skole*

Kort beskrivelse

Friluftsrådet hadde prosjektledelsen i arbeidet med å etablere forsøket med friluftslivsfag ved Knut Hamsun videregående skole i Hamarøy. Første forsøksår startet høsten 2013. Forsøksperioden går ut 2017/18, men skolen kan nå ta opp elever inntil endelig avklaring av om læreplanene tas inn i det nasjonale læreplanverket eller ikke. For at læreplanene skal innlemmes i det nasjonale læreplanverket, er det avgjørende at forsøket lykkes. Målgruppe: Ungdom på videregående skole.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser og arbeide for at bærekraft og lite ressurskrevende friluftsliv blir bærende elementer i den framtidige læreplanen.

Finansiering

Økonomiske utlegg finansieres via prosjektmidler på Knut Hamsun vgs. Arbeidstiden finansieres av friluftsrådet.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- være en pådriver for og bidra i arbeidet med forsøket skal resultere i permanente læreplaner

1.1.5 *Full Fræs i Nordland*

Kort beskrivelse

FULL FRÆS er en uhøytidelig konkurranse mellom ungdomskolene i Nordland der deltakende lag skal vise sine ferdigheter i ulike friluftssøvelser. Bak konkurransen står friluftsrådene i Nordland, Statskog, Nordland fylkeskommune og Knut Hamsun videregående skole.

Friluftssøvelsene som deltakerne møter i konkurransen er knyttet til relevante tema innenfor friluftsliv og kompetansemål i grunnskolens lærerplaner. Deltakende lag evalueres på grunnlag av ferdigheter, samarbeid og kreativitet. Målgruppe ungdom i ungdomsskolealder.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser og arbeide for at bærekraft og lite ressurskrevende friluftsliv blir bærende elementer i den framtidige læreplanen.

Finansiering

Økonomiske utlegg søkes finansiert via eksterne prosjektmidler. Arbeidstiden finansieres av i all hovedsak av friluftsrådet, men med inndekning på mellom 20.-40.000 av eksterne midler.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- søke eksterne prosjektmidler til gjennomføring
- ved eventuell finansiering, være prosjektleder for FULL FRÆS i Nordland
- gjennomføre regions- og fylkesfinaler i Nordland i samarbeid med Polarsirkelen friluftsråd

2 **Mestring**

2.1 **Holdning, kunnskap og ferdigheter**

2.1.1 *FriluftSMIL*

Friluftsliv i Salten - Meningsfull Integrasjon for bedre Livskvalitet

Kort beskrivelse

Salten friluftsråd ønsker å bidra i integreringsarbeidet, med fokus på innvandrere og friluftsliv. Det er ønskelig å etablere et lærende nettverk med frivillige organisasjoner, offentlig og privat sektor som arbeider med integrasjon av innvandrere og/eller friluftsliv, for å finne samarbeidsområder. Prosjektet er et samarbeid med KUN i Steigen.

Forankring av tiltaket

Tiltaket er forankret i Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025 målområde 2,3,4 og 6. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene og i friluftsrådernes landsforbundsprinsippprogram (prinsipp nr. 4, 8. og 10.).

Vurdering av bærekraft

Prosjektet håper vi vil gi innvandrere en større mulighet til å kunne delta i samfunnet, oppleve mestring, føle trygghet og ha god trivsel, som igjen vil gi en gevinst samfunnsøkonomisk. Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser og arbeide for at bærekraft og lite ressurskrevende friluftsliv blir en del av tematikken i prosjektet.

Finansiering

Det er sendt søknad om finansiering til både gjensidigestiftelsen og extrastiftelsen, hvor begge ble avslått. Søknaden til extrastiftelsen har vi fått tilbakemelding på at vi er innenfor ordningen, men de ønsker en mer åpen søknad og med et lavere budsjett.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- vurdere nye finansieringsmuligheter og eventuelt å endre søknaden til extrastiftelsen
- følge opp med prosjektledelse/gjennomføring i tråd med søknad dersom søknaden blir innvilget

2.1.2 *Basecamp Salten*

Kort beskrivelse

Basecamp Salten et samarbeid mellom Salten friluftsråd, Nordland fylkeskommune, kommunene i Salten og frivillige friluftsansjoner v/FNF Nordland. Campen arrangeres en gang i året og legger opp til et vidt spekter av aktiviteter med hovedvekt på allsidig friluftstilbud og lokal kultur i den kommunen som arrangerer. Campen har som formål å gi ungdom en arena for mestring og sosialt samvær. I 2018 ble Basecamp Salten arrangert i Hamarøy kommune. Arrangørsted for 2019 er ikke avklart etter at Gildeskål kommune har uttrykt ønske om utsettelse.

Forankring av tiltaket

Tiltaket er forankret i Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025 målområde 5. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene og i friluftsrådenes landsforbundsprinsippprogram (prinsipp nr. 4 og 7.).

Vurdering av bærekraft

Tiltaket krever at deltakerne reiser fra sine bostedskommuner til arrangørsted. SF vil oppmuntre til valg av kollektivtrafikk og buss hvor det er mulig.

Finansiering

Salten friluftsråd sitt bidrag er finansiert av spillemidler via Friluftsrådenes landsforbund.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- avklare arrangørkommune og bidra til Basecamp Salten-arrangement i 2019
- ta hovedansvar for erfarings-/planleggingsmøte Basecamp Salten høsten 2019
- se på mulige koblinger mellom friluftsskole og Basecamp Salten

2.1.3 *Friluftsskoler*

Kort beskrivelse

Friluftsskoler er fritidstilbud for barn i alderen 10 – 13 år, over 3 til 5 dager, inkludert minst en overnatting. Det er med noen få obligatoriske friluftstema, men det meste av innhold bestemmes utfra lokale ressurser og lokale ønsker. I 2018 ble det arrangert friluftsskole i åtte av medlemskommunene og SF ønsker i 2019 å utvide tilbudet ytterligere.

Forankring av tiltaket

Tiltaket er forankret i Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025 målområde 5. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene og i friluftsrådenes landsforbundsprinsippprogram (prinsipp nr. 4 og 7.).

Vurdering av bærekraft

Friluftsskolene skal arrangeres nært hvor folk bor og krever lite transportutslipp. Det å fremme god helse og sosiale arenaer hos barn og ungdom, hvor de får videreutvikle sine ressurser og utnyttet sitt potensiale sikrer en bærekraftig samfunnsøkonomi og verdiskapning i lokalsamfunnene.

Finansiering

Tiltaket er spillemiddelberettiga. Salten friluftsråd koordinerer og sender samla søknad til Friluftsrådernes Landsforbund.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- følge opp kommuner som gjennomfører friluftsskoler i 2019
- legge til rette for erfaringsutveksling og videreutvikling av konseptet friluftsskoler
- invitere alle Salten-kommunene til å arrangere friluftsskoler i 2019 og bidra mer aktivt i de kommunene som ikke arrangerer selv
- se på mulige koblinger mellom friluftsskole og Basecamp Salten

2.1.4 *Kurs i ulike grunnleggende friluftslivsferdigheter*

Kort beskrivelse

De ansatte i friluftsrådet har bred friluftslivserfaring. I tillegg har friluftsrådet utviklet ulike pedagogiske opplegg knyttet til formidling av kunnskapen. Friluftsrådet ønsker å styrke kursaktiviteten med lærere, barnehageansatte og miljøarbeidere.

Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene. Målgruppa for tiltaket er barn og ungdom og eldre i alle lag av befolkningen.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser i prosjektgjennomføringen og arbeide for at bærekraft er et tema i kursene og vektlegge tematikk som støtter opp om nærfriluftsliv, bidrar til en mer robust befolkning og aktiviteter med i seg selv setter lite miljøavtrykk.

Finansiering

Økonomiske utlegg søkes finansiert via eksterne prosjektmidler. Arbeidstiden finansieres i all hovedsak av friluftsrådet.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- opprette en nettbasert kurskatalog over de kursene friluftsrådet kan tilby
- søke finansiering for gjennomføring av utvalgte kursserier
- gjennomføre kurs for lærere, barnehageansatte og miljøarbeidere i den grad eksternt finansiering og kapasitet i rådet tillater det. i den grad institusjoner i regionen etterspør det

2.2 Elektronisk turinformasjon

2.2.1 *GodTur.no*

GodTur.no er en felles turportal for turinformasjon for Statskog, friluftsrådene og en del andre organisasjoner. Det er et mål å legge ut all nett- og kartbasert turinformasjon fra Salten friluftsråd her. Basen er den nest største turportalen i Norge. Det er dialog med Ut.no om samarbeid mellom de to løsningene. Målgruppa for tiltaket er den friluftslivsinteresserte, voksne befolkningen i regionen og tilreisende.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser under revisjonsarbeidet og arbeide for å vektlegge nærturforslag, innarbeide informasjon om kollektivtransport i turforslagene. Den nettbaserte informasjonen kan bidra til mer nærferie.

Finansiering

Utgiftene knytter seg til arbeidstid. Den finansieres av friluftsrådet.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- gjennomgå og revidere den informasjonen friluftsrådet har i løsningen
- bidra nasjonalt for å få etablert gode, felles forvaltningsløsninger for geografisk informasjon
- bidra til å få til et godt samarbeid mellom GodTur.no og Ut.no
- kontakte medlemskommunene med informasjon om info/lenking til Godtur info i hver enkelt kommunes nettside.

2.2.2 *TellTur og 55 forførende friluftsmål*

Friluftsrådernes Landsforbund legger til rette for utvikling av elektronisk turtellesystem. Tilgang til systemet tilbys alle medlemsfriluftsråd, og Salten friluftsråd har kjøpt rett til bruk av systemet. I tillegg til 55 forførende friluftsmål, brukes Telltur.no brukes nå i Rødøy, Meløy, Gildeskål, Bodø, Steigen og Hamarøy. Målgruppa for tiltaket er den friluftinteresserte, voksne befolkningen i regionen og tilreisende.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser under arbeidet. Informasjon om kollektivtransport er innarbeidet i turforslagene. Et av målene med 55 forførende er å bidra til mer nærferie og kanaliseres trafikken til steder som tåler bruken. Arbeid som støtter opp om dette bør prioriteres.

Finansiering

Utgiftene knytter seg til arbeidstid og kjøp av bilder og tjenester. Prosjektet er finansiert og vil videre søkes finansiert av Friluftsrådernes landsforbund og Nordland fylkeskommune. Deler av arbeidstiden finansieres av friluftsrådet.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- samarbeide med Friluftsrådernes Landsforbund, medlemskommunene og frivillige organisasjoner om bruk og utvikling av TellTur.no
- videreutvikle innholdet i 55 forførende med kulturhistorisk innhold
- videreutvikle bilde- og videoarkiv på 55 forførende
- vurdere utgivelse av en spillkortstokk med de 55 forførende
- vurdere fysiske tilretteleggingstiltak på 55 forførende i samarbeid med kommunene
- vurdere eventuell utgivelse av turbok/praktbok basert på 55 forførende
- vurdere nye markedsføringstiltak knyttet til 55 forførende
- invitere til et evalueringsmøte på de 55 forførende med kommunene
- søke mulig sponsorsamarbeid med bedrifter i regionen om 55 forførende
- videreføre samarbeidet med Visit Bodø og Nordland fylkeskommune om 55 forførende

2.2.3 *Egen nettside www.salten.no/friluftsradet og sosiale medier*

Kort beskrivelse

Salten friluftsråd har en egen nettside, Facebook side og Instagramkonto. Målet er å formidle aktiviteten i friluftsrådet ut til interesserte, motivere folk i Salten og tilreisende til å utøve friluftsliv i regionen og gi eller lenke videre til relevant turinformasjon for de som skal på tur. Hensikten er også å vise frem bredden i friluftslivet.

Forankring av tiltaket

Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene. Tiltaket er forankret i Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025 og i friluftsrådernes landsforbundsprinsippprogram (prinsipp nr. 4,5. 8. og 10.).

Vurdering av bærekraft

Tiltaket krever lite/ ingen miljøutslipp. Arbeide for at bærekraft og lite ressurskrevende friluftsliv blir promotert gjennom SF sine kanaler.

Finansiering

Innenfor SF sitt budsjett.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- fortsette aktiv bruk av Instagram for presentasjon av bilder på nett.
- aktivt å formidle relevante nyheter på rådets Facebookside
- bruke nettsiden aktivt for relevant prosjektinformasjon
- vurdere samspillet mellom nettløsningen og en elektronisk trimkasseordning for best mulig måloppnåelse.

2.3 Turbøker, kart og turkort

2.3.1 Revisjon/nyutgivelse av turbøker i Salten

Salten friluftsråd har lagt vekt på god turinformasjon over mange år. Arbeidet med turbøker har vært en viktig del av dette. Vi har ikke gitt ut noen bøker selv, men deltatt aktivt i utgivelsen av flere. Hovedvekten har vært lagt på det å få ut en heldekkende turbokserie for hele Salten, men i tillegg har vi vært med i både nasjonale, regionale og lokale turbokprosjekt. Turboka for Hamarøy, Steigen og Sørfold er på det nærmeste utsolgt. Turboka for Fauske og Saltdal er utsolgt. Det samme gjelder turboka for Beiarn, Skjerstad, Gildeskål og Meløy. Boka for Bodø gis ut av Bodø og Omegns Turistforening. Målgruppa for tiltaket er den friluftinteresserte, voksne befolkningen i regionen og tilreisende.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser ved oppfølging og arbeidet for å vektlegge nærturforslag, innarbeide informasjon om kollektivtransport i turforslagene i eventuelle revisjoner. Turbøkene kan bidra til mer nærferie.

Finansiering

Utgiftene vil evt søkes prosjektfinansiert. Friluftsrådet vil dekke egne lønnsutgifter.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- bidra til oversikt over behov, vilje, evne til revisjon og nyttgivelser av turbøker i regionen
- ta ansvar for flyfotografering, kartarbeid og standardisering for turbøker i Salten dersom det er ønske om det

2.3.2 Tur- og friluftskart

Salten friluftsråd har et betydelig engasjement i turkart og planleggingskart. Kart er viktig for å synliggjøre turmuligheter og for sikkerhet/veiledning på tur. Salten friluftsråd har et overordnet mål om, på sikt, å ha en turkartserie for hele regionen, i tillegg til et oppdatert (ca hvert 10. år) planleggingskart samlet for regionen – Friluftskart for Salten.

Både Steigen og Hamarøy kommuner ønsker utgivelse av nye turkart. Arbeidet i Steigen skulle starte opp i 2018, men er utsatt pga manglende finansiering. Hamarøy ønsker et nytt turkart som tar utgangspunkt i grensene for den nye kommunen, utgitt 01.01.2020. Kartene vil inngå i Salten friluftsråds turkartserie. Målgruppa for tiltaket er den friluftinteresserte, voksne befolkningen i regionen og tilreisende.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og B i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser ved oppfølging og arbeidet for å vektlegge nærturforslag. Turkartene kan bidra til mer nærferie.

Finansiering

Utgiftene vil søkes prosjektfinansiert. Friluftsrådet vil dekke deler av egne lønnsutgifter.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- bidra i søknadsprosessen for finansiering av kartprosjektene
- bidra som prosjektleder for kartutgivelsene
- bidra med data til turkartene
- bidra med praktisk innsats i den grad Steigen og Hamarøy ønsker det
- bidra i salg/distribusjon, dersom kommunene ønsker det

2.3.3 *Turkort*

Kort beskrivelse

Salten friluftsråd forsetter satsningen med turkort. I 2018 – 2019 vil de turmålene som er med i 55 forførende friluftsmål bli prioritert og det er også ønskelig at det presenteres et turkort med sykkel fra hver kommune som en del av satsningen «Sykkel i Salten».

Forankring av tiltaket

Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene. Tiltaket er forankret i Regional folkehelseplan Nordland 2018 – 2025 og i friluftsrådernes landsforbundsprinsippprogram (prinsipp nr. 4,5. 8. og 10.).

Vurdering av bærekraft

Tiltaket krever lite miljøutslipp. Vurdere brukt av bærekraftige materialer i utgivelsen av turkortene.

Finansiering

Layout og trykking er finansiert av turskiltprosjektet og arbeidstiden finansieres av SF.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- Ta initiativ til utgivelser av turkort
- Følge opp hver enkelt kommune ifht nye turmål
- Sikre finansiering

3 **Tilrettelegging og arealforvaltning**

3.1 **Tilrettelegging**

3.1.1 *Sykkel i Salten*

Friluftsrådsmøtet i oktober 2013 drøftet igangsettingen av et felles sykkelprosjekt i Salten. Målet med prosjektet er å legge bedre til rette for tur- og turistsykling i hele Salten. Ideen ble tatt videre til Salten Regionråd som var positive til tiltaket og gjorde i sak 46/13 et enstemmig vedtak om å utrede igangsetting. Hovedprosjektet er eid av Salten Regionråd og gjennomføres i tett samarbeid med reiselivet i regionen. Målgruppa for tiltaket er sykkelinteresserte barnefamilie og voksne i regionen og tilreisende.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018 og i regionrådet. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A, B og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser ved oppfølging. I arbeidet vektlegges sykkel som miljøvennlig transport og arbeidet skal bidra til mer nærferie i regionen.

Finansiering

Grunnfinansiering av prosjektet er sikret gjennom tilsagn fra Nordland fylkeskommune og IRIS-fondet. Friluftsrådet vil dekke deler av egne lønnsutgifter.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- bidra med prosjektledelse
- bidra friluftslivsfaglig i henhold til prosjektbeskrivelsen

3.1.2 *FantaSTI/Barna turløyper*

Samordnet, ikke tidsavgrenset, satsing på turruter i Salten. Salten friluftsråd skal være en pådriver og en kompetansebank for kommunene i arbeidet og koordinere og stimulere til etablering og god drift av turrutene i regionen. Målgruppa for tiltaket er hele befolkningen i regionen og tilreisende. Tiltaket vil i størst grad treffe de som allerede er friluftinteresserte

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene. Det er avtalefestet gjennom samarbeidsavtalen med Folkehelseavdelingen i Nordland fylkeskommune.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser ved oppfølging. I arbeidet vektlegges bostedsnære turruter. Arbeidet skal bidra til mer nærferie i regionen.

Finansiering

Utlegg bør i hovedsak finansieres gjennom eksterne prosjektmidler. Friluftsrådet vil dekke (deler av) egne lønnsutgifter.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- være en pådriver for å få i gang arbeid med tilrettelegging av turløyper i medlemskommunene (informasjon og fysisk tilrettelegging)
- være en faglig veileder for kommunene i arbeidet
- gjennomføre kommuneovergripende delprosjekt, for eksempel turkort
- arbeide for at Barnas turløyper blir realisert i Hamarøy
- i samarbeid med medlemskommunene og Nordland fylkeskommune bidra til å styrke den uorganiserte aktiviteten generelt i arbeidet med kommunedelplaner for fysisk aktivitet og naturopplevelse.

3.2 **Arealforvaltning**

3.2.1 *Helhetlig plan for friluftslivets ferdselsårer*

Helhetlige planer for friluftslivets ferdselsårer er anleggsoversikter og prioriteringslister for traseer i kommunene som har betydning for friluftrelatert ferdsel. Salten friluftsråd har utarbeidet den nasjonale metodikken på feltet og laget en veileder for planarbeidet for Miljødirektoratet. Arbeidet kan koordineres og innarbeides i kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse. Målgruppa for tiltaket er hele befolkningen i regionen og tilreisende. Tiltaket vil i størst grad treffe de som allerede er friluftinteresserte.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene. Det er avtalefestet gjennom samarbeidsavtalen med Folkehelseavdelingen i Nordland fylkeskommune.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser ved oppfølging. I arbeidet vektlegges bostedsnære turruter. Arbeidet skal bidra til mer nærferie i regionen.

Finansiering

Utlegg og deler av egen arbeidstid bør i hovedsak finansieres gjennom eksterne prosjektmidler. Friluftsrådet vil dekke deler av egne lønnsutgifter.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- lage planer for friluftslivets ferdselsårer for kommunene som ønsker det
- bidra til at kartdatabasene for traktorvei/sti og tur- og friluftsruter blir mer oppdatert i Salten

3.2.2 *Kartlegging og verdisetting av friluftsområder*

Arbeidet med kartlegging og verdisetting av friluftslivsarealer i Salten er avsluttet. Det er viktig at kartleggingen holdes "levende" og revideres i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Målgruppa for tiltaket er hele befolkningen i regionen og tilreisende. Tiltaket vil i størst grad treffe de som allerede er friluftinteresserte.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene. Det er avtalefestet gjennom samarbeidsavtalen med Folkehelseavdelingen i Nordland fylkeskommune.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser ved oppfølging. I arbeidet vektlegges bostedsnære turområder.

Finansiering

Utlegg bør i hovedsak finansieres gjennom eksterne prosjektmidler. Friluftsrådet vil dekke egne lønnsutgifter.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- være en pådriver for at revisjon av kartleggingen i kommunene vurderes i forbindelse med planstrategi, evt. gjennomføres i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Arbeidet med revisjon bør også sees i sammenheng med turruteplanleggingen
- bidra til god forankring og bruk av kartleggingen hos nasjonale, regionale og lokale forvaltningsorgan

3.2.3 *Sikring av eiendommer til friluftslivsformål*

Sikring av eiendommer til friluftslivsformål er en prioritert oppgave nasjonalt. Salten friluftsråd skal være en aktiv part i dette arbeidet i regionen. Tiltaket vil i størst grad treffe de som allerede er friluftinteresserte.

Forankring av tiltaket

Arbeidet er forankret i vedtak fra årsmøte 2018. Tiltaket er en oppfølging av Strategisk målområde A og C i Saltenstrategiene.

Vurdering av bærekraft

Friluftsrådet vil kritisk vurdere behovet for reiser ved oppfølging. I arbeidet vektlegges bostedsnære turområder.

Finansiering

Utlegg bør i hovedsak finansieres gjennom eksterne prosjektmidler. Friluftsrådet vil dekke egne lønnsutgifter.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- stimulere kommunene til å arbeide aktivt med sikringssaker
- i den grad kommunene ønsker det, delta i utarbeidelsen av beslutningsgrunnlag for utvelgelse av aktuelle sikringsobjekter
- etter en konkret vurdering av kapasitet, finansiering og nytteverdi for friluftslivet, bistå eller gjennomføre sikringssaker for kommunene
- vurdere videre kartlegging av universell tilrettelegging

3.3 **Høringsuttalelser**

Høringsuttalelser og involvering i ulike prosesser er en viktig, men ikke en stor del av Salten friluftsråds virksomhet. Salten friluftsråd prioriterer de sakene som har stor relevans for friluftslivet i regionen spesielt, men også nasjonale prosesser av stor betydning for friluftslivet mer generelt.

3.3.1 Regionale (Salten) og lokale planer

Salten friluftsråd gir innspill til planarbeidet i egne kommuner, men prioriterer bidrag i overordnede planer. Vi uttaler oss kun i saker som vi vurderer å ha en betydelig innvirkning på muligheten for utøvelse av friluftsliv. Salten friluftsråds viktigste verktøy i saker som angår arealforvaltning er friluftskartleggingen. På grunn av rolle, saksomfang og kapasitet, går Salten friluftsråd sjelden detaljert inn i enkeltplaner, men ønsker heller å bidra med faglige innspill i forkant av høring. Detaljplaner gir vi kun innspill til der disse vurderes som spesielt viktige for friluftslivet.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- gi innspill og høringsuttalelser til kommunenes planarbeid (kommuneplaner, kommunedelplaner og i spesielle tilfeller reguleringsplaner)

3.3.2 Nasjonale og fylkeskommunale planer/reguleringer

Innspill og uttalelser til nasjonale og fylkeskommunale prosesser knytter seg i all hovedsak til endringer i lovverk som har betydning for friluftsliv, naturvernsaker og fylkeskommunale sektorplaner. Friluftslivskartleggingen er et viktig verktøy i saker som berører areal direkte.

I perioden skal Salten friluftsråd:

- gi innspill til og delta i aktuelle fylkeskommunale og nasjonale prosesser, i den grad de oppfattes som sentrale for utøvelse av friluftsliv i regionen

4 Mindre oppgaver

I perioden skal Salten friluftsråd:

- utnevne årets antisutrehelt
- invitere til kommunalt erfaringsseminar knyttet til Camp Gjerøy
- arbeide videre med oppbygging av bildearkivet
- være aktiv og synlig i media

5 Øvrige oppgaver som kan gjennomføres ved behov og kapasitet

I perioden kan Salten friluftsråd:

- samarbeide med kommunene om tilrettelegging av små turer i nærmiljøet med bål plass
- bidra til friluftslivskurs retta mot foreldre feks via helsestasjoner
- vurdere et initiativ til en helhetlig folkehelsesatsing i en medlemskommune med fokus på helhetlig, faktisk aktivitetspolitikk i et bredt samarbeid med andre aktuelle aktører. Her kan FNF sitt opplegg med Treningskompis inngå. Et slikt opplegg bør følgeforskes hvis det settes i gang.
- prosjektledelse på større friluftslivsrealterte prosjekter i kommunene
- arrangere seminar for medlemskommunene
- holde innledninger og foredrag i medlemskommunene
- stimulere til bygging av skjelterskjå
- engasjement i oppgaver som ikke forutses når arbeidsprogrammet legges

6 Administrasjon - arbeidstidsbruk

6.1 Ansatte ressurs

Det legges opp til en arbeidskapasitet i Friluftsrådet på 3,2 – 3,6 årsverk fordelt slik:

- Faglig leder, 1,0 årsverk, Leinesfjord
- Prosjektleder 1, 1,0 årsverk, kontorsted Bodø kontorsted
- Prosjektleder 2, 1,0 årsverk, engasjert på Helsefremmende skole, (sikker - full finansiering)
- Prosjektleder 3, 0,5 årsverk, innleie/engasjert på prosjektmidler (varierende sikkerhet på gjennomføring)
- Kjøp at kontortjenester fra Salten Regionråd: 0,1 årsverk

6.2 Fordeling tidsressurs på oppgaver

Oppgave	Ansatt/innleid			Åv	Merknad
	Bjørn	Annette	Andre		
Administrasjon				0,50	
Faglig leder	0,25			0,25	
Prosjektledere		0,15		0,15	
Fra Salten Regionråd			0,10	0,10	
Helsefremmende barnehage og skole				1,51	
Robuste Salten-onga		0,10		0,10	
Helsefremmende skole		0,30	1,00	1,30	Videreført Knut Berntsen
Forsøk med friluftslivsfag, Knut Hamsun VGS	0,01			0,01	
FULL FRÆS	0,05		0,05	0,10	
Mestring (motivasjon, kunnskap, ferdigheter)				1,26	
Friluftsliv for og med innvandrere SMIL		0,20	0,20	0,40	Usikker finansiering, evt innleie
Basecamp Salten		0,02		0,02	
Friluftsskoler		0,10	0,10	0,20	Økt satsing. Røddøy pilot for «Polarsirkelmodellen i 19 Strategi utformes til høstmøtet 18
Roing og Seiling	0,04			0,04	Kan avsluttes
Bål	0,02			0,02	Kunnskap prioriteres opp
Høsting	0,02				Kunnskap prioriteres opp
GodTur.no/Ut.no	0,02	0,02		0,04	Her bør vi følge opp
TellTur.no/55 forførende	0,09	0,09		0,18	Se i sammenheng med 55 forførende
Egen nettside, facebook, instagram	0,02	0,01		0,03	
Turkart	0,03			0,03	Aktuelt både i Steigen og Hamarøy
Tilrettelegging, arealforvaltning og høringsuttalelser				0,29	
Sykkel i Salten	0,15		0,15	0,30	Innleie på deler av innsats
FantaSTI / Barnas turløype	0,11		0,02	0,13	Lite aktivitet Usikkerhet videreføring Barnas turløyper pga kapasitet på Knut Hamsun vgs
Helhetlige planer for friluftslivets ferdselsårer	0,20			0,20	
Kartlegging og verdisetting av friluftsområder, oppfølgende oppgaver	0,05			0,05	
Sikring av eiendommer til friluftslivsformål i regionen/UU	0,01			0,01	
Høringsuttalelser	0,02	0,01		0,03	
Mindre oppgaver/Øvrige oppgaver				0,02	
Andre små oppgaver	0,01	0,01		0,02	Spre Camp Gjerdøy-metodikken til øvrige kommuner i Salten
SUM	1,10	1,01	1,62	3,73	«Overbooking» på oppgaver, pga usikker gj.føring og finansiering